

CONCEPT

aan	van	ter kennisname aan
	-	
Datum	doorkiesnummer	bijlage(n)
8 oktober 2021	(070) 326 13 05	
betreft		
Verslag bespreking met het COA op 8 oktober 2021		

Verslag gesprek gemeente en het COA op 8 oktober 2021.Aanwezigen namens COA:

bestuursvoorzitter

Vastgoed regisseur

Aanwezigen namens de gemeente:

Wethouder A. van de Laar

bestuursadviseur

notulist

Het COA onderhoudt de bestuurlijke contacten (zelfstandige bestuursorganen) o.a. met de staatssecretaris. Het ministerie is de opdrachtgever en de eigenaar van het COA.

Reden voor het gesprek.

N.a.v. de brief van het COA (verzoek verlenging bestuursovereenkomst AZC) is er een motie van wantrouwen aangenomen in de raadsvergadering. Waarna er een portefeuillewissel heeft plaatsgevonden. Er ligt nu de opdracht om sterke steekhoudende argumenten/creatieve oplossingen te verzamelen, om de motie uit te voeren.

Toelichting door het COA.

Het COA vindt het uitermate vervelend dat ze in deze situatie zijn beland. Het plan is om vooral rust en stabiliteit te creëren. Het COA wordt overvallen door grote aantallen statushouders (uitstroom) i.c.m. met de toegenomen instroom (vanaf mei/juni dit jaar). Het is een sluipende crisis waarbij ze dichtslibben en verminderde ruimte hebben. Een en ander is verergerd sinds de vluchtelingenstroom vanuit Afghanistan. De uitwijkmogelijkheden voor reguliere opvang zit ook vol vanwege inzet van Defensie.

Het verzoek om verlenging van de overeenkomst komt voort uit de wetenschap dat ze geen alternatief hebben voor de AZC-locatie in Rijswijk. Deze vervelende vraag moeten ze stellen aan gemeenten die een AZC hebben waar de overeenkomst afloopt. Het COA wil tot het allerlaatste moment de afspraak gestand doen houden. Maar dat lukt niet, ze kunnen de mensen uit het AZC niet elders huisvesten.

In Ter Appel zitten 800 mensen in de nachtopvang, deze kunnen niet doorstromen vanwege een gebrek aan bedden.

Het COA wil graag in gesprek met de gemeente of ze bereid zijn het AZC open te laten of ze te willen helpen. Wat is er wel/niet mogelijk en welke na te komen afspraken kunnen er gemaakt worden. Zoals toegelicht in het vorige bestuurlijke gesprek. Het COA vindt het vervelend dat het heeft geleid tot politieke (e)moties.

De gemeente stelt vast dat er dus niet heel veel is veranderd in de vraag naar de mogelijkheden en dat er weinig flexibiliteit is. Dat bevestigt het COA.

Op de vraag of er te praten valt over aantallen, herkomst e.d. antwoordt het COA dat dat niet mogelijk is. Ze zitten muurvast. Zijn alleen geholpen met nieuwe (en meer) locaties.

CONCEPT

Het COA verwacht vanaf eind oktober nieuwe tijdelijke/sobere locaties voor noodopvang te hebben. Veelal hallen met bedden. Leeuwarden (600), Zeelandhallen (320), de Jaarbeurs wordt ingericht. De grootste druk ligt op de komende paar weken.

Wijzigingen in Rijswijk leiden tot wijzigingen elders en brengen veel verhuisbewegingen met zich mee. Afgevraagd wordt waarom je dat zou doen?
De gemeente is zich bewust van de enorme verhuisbewegingen.

Vanwege het sluitingsprotocol (normaal 3 maanden van tevoren) is COA al in mei gestart met de intentie te gaan sluiten. Er was een aanvang gemaakt met de afbouw van de lopende contracten e.d., maar hiermee is gestopt. De units zijn van De Meeuw en zijn opgezegd, maar het is mogelijk de huur te verlengen.

Vanaf de herfstvakantie is de school (Librijn) gesloten. Er is gestart met de werving van leerkrachten om deze tot 30 november in te kunnen zetten. De gemeente gaat na of Librijn daadwerkelijk de school op het AZC terrein gaat sluiten.

Wat gebeurt er na 30 november a.s.

De gemeente informeert naar het scenario van het COA per 30 november a.s. Wat gebeurt er per 30 november? Iedereen heeft behoefte aan duidelijkheid.

Het COA: Er is nog geen afbouwplan, hoe circa 500 mensen verhuisd moeten/kunnen worden naar noodopvang. Per dag wordt vanuit nood hierna gekeken. Zodra er locaties opengaan, dan wordt eerst Ter Apel ontlast. Daarna worden de sporthallen leeggehaald en vervolgens wordt Rijswijk leeg geroosterd.

Tijdelijk (min. 6 maanden), daarna nog ongewis. Nu wordt bekeken welke locaties langer regulier geëxploiteerd kunnen worden. Dan op locaties op- en afschalen. De noodopvang eindigt veelal in februari. Tegen die tijd ontstaat er een opstapeling van problemen. De afbouw zal niet zonder slag of stoot verlopen door weerstand vanuit bewoners AZC.

De verhouding vluchtelingen vs statushouders op 22/9/2021 is als volgt: 500 mensen, waarvan 162 volwassen statushouders. De statushouders zijn het grootste bottleneck.

Huisvestingsprobleem

Het COA heeft niets gedaan aan het huisvestingsprobleem van de statushouders. Daar zij dat niet zien als hun opdracht. Een verantwoordelijkheid van het COA is ervoor te zorgen dat de gemeenten goed gekoppeld worden (passend binnen de woningvoorraad). Het COA koppelt mensen aan gemeente o.b.v. voorkeuren en kenmerken. Zij proberen een goede match te krijgen.

Afdwingbaarheid

De Regiotafel zorgen voor gezamenlijk probleem. De opvang is juridisch niet afdwingbaar, maar niet onmogelijk. Inspanning niet breed gedeeld. Route is niet te bewandelen.

In Leersum is de uitbreiding AZC succesvol gekoppeld aan vermindering taakstelling statushouders vanwege regierol provincie. Hierin heeft de CvdK bemiddeld.

De provincie bepaalt niet de taakstelling, maar willen wel praten met gemeenten.

De gemeente heeft gesproken met de CvdK en met de gedeputeerde, deze waren terughoudend.

Redenen om het AZC open te houden

De gemeente voelt zich geconfronteerd met de situatie dat het lijkt alsof zij iets onrechtvaardigs doet, terwijl vijf jaar geleden Rijswijk een van de weinige gemeenten was die welwillend was.

Zoetermeer had gisteravond bewonersavond. De sfeer was goed, wel zorgen en vragen maar weinig weerstand.

Het COA: nu is er 10 m² per persoon bij reguliere opvang. Ervaring leert dat er bij een verhuizing weerstand komt. In het uiterste geval leidt dit tot een gedwongen ontruiming, met hulp van gemeenten

CONCEPT

en politie. Doordat er geen goede alternatieven zijn, is de verwachting dat een deel zich zal verzetten. Er is het COA veel aangelegen om het ordentelijk te laten verlopen.

Voorstel van het CAO is:

- een verlenging van 1 jaar, tot 30 november 2022;
- kinderen hun schooljaar laten afmaken (zomer 2022); daarna de gezinnen verhuizen;
- per 1 april 2022 starten met ontruimingsprotocol; daarna rustig afbouwen;
- oktober volgend jaar langzaam leeg en geen nieuwe instroom.

Brief van het COA

Vanuit de raad is er kritiek op de brief van het COA. Deze is niet overtuigend genoeg qua urgentie en niet tijdig verstuurd. De brief had geen effect.

Wat doet het COA om de weerstand zo laag mogelijk te houden?
Hierop komt geen antwoord.

Is het COA geholpen met elke maand extra of een verlenging van 3 maanden? Nu 1½ maand om te ontruimen dan b.v. 3½ maand de tijd.

- het is een noodkreet;
- er is een rustiger overgang;
- kinderen kunnen hun schooljaar afmaken
- rustiger verloop in Rijswijk;
- het COA gaat niet over de taakstelling statushouders. Deze afspraken liggen (bij wet) bij de gemeenten.
- geen afbouwscenario bij sluiting 30/11.
- welke flexibiliteit wordt gevraagd?

Onder welke voorwaarden/flexibiliteit (afbouw, geen instroom, na 3 maanden werkelijk afbouwen), naast het moreel appel, zou het AZC open moeten blijven?

Het sluitingsprotocol is gestopt. Dan komt het boven op de nood die al ontstaat vanwege sluiting noodopvang per februari. Qua materiaal maakt het niet uit. Er zijn geen goede alternatieven. Nu gedwongen overbrengen, of over drie maanden, dat maakt niet uit.

Het COA wil de 3 maanden extra wel accepteren, maar ziet niet wat dat oplost. De instroom blijft, er zijn veel bedden nodig. Tussen openhouden en sluiten zit de flexibiliteit vanuit het COA.

Raad vraagt verantwoord uittfaseren.

Het COA is al geholpen met het verlichten van de druk. Mooi als afgesproken kan worden nog maximaal 1 jaar te mogen blijven (tot 30-10-2022). Na afloop schooljaar (zomer 2022) starten met het uittfaseren van families met kinderen, maar al eerder starten met rustig uittfaseren van de anderen.

Bij de gemeente is er waarschijnlijk geen politiek draagvlak voor een verlenging van 6 maanden of langer. Mogelijk wel met sluitingsprotocol. Maar wat is een nieuwe afspraak waard? Er is nu ook al een afspraak.

Deze vraag komt ook van andere gemeenten. Hoe daar mee omgaan? Eerder zijn er andere locaties gesloten, bv Rotterdam. Gemeenten voeren ook hun taakstelling niet altijd uit (het na 3 maanden opnemen van statushouders), maar dat neemt het COA de gemeenten ook niet kwalijk.

De CvdK kwam met de oplossing om gemeenten te verleiden. Meedenken met oplossingen voor vraagstukken waar gemeenten mee zitten.

Dat gebeurt ook zeker (opkoop slecht ontwikkelbaar vastgoed). Koppeling met statushouders zou zeker zeer wenselijk zijn. Zou taak voor het Rijk zijn.

Verlenging van een jaar zou op basis van motie bespreekbaar zijn op het moment dat er flexibiliteit is vanuit het COA.

CONCEPT

We blijven tot de zomer open, misschien iets daarna. Afbouwprotocol starten op 1 april b.v. Dat zou werkbaar zijn. Dan dus ook minder mensen.

Is een tweewekelijks controle mogelijk?

Dat is mogelijk. COA is transparant. De vraag om open te mogen blijven, komt voort uit nood.

De gemeente koerst op agendering in de raad van volgende week, dan meer duidelijkheid. Het is aan de raad om de uiteindelijke beslissing te nemen. Het COA zet haar inzet op schrift, zodat er geen misinterpretatie kan ontstaan.

Inzet van het COA

- 1 oktober 2022 helemaal leeg.
- 1 april starten met ontruimingsprotocol, vanaf dat moment minder mensen.
- Gezinnen tot aan de zomer i.v.m. schooljaar tot uiterlijk oktober.
- Het COA vraagt daarna niet wederom om verlenging.